

2020

A Kecskeméti Katona József Múzeum Gyűjteményéből Csizmadia Céh Levelének a restaurálása és fotódokumentációja.

A dokumentációt készítette: Boros Ilona
Műtárgyvédelmi asszisztens.
Kecskemét, 2020. december 09.

A Kecskeméti Katona József Múzeum tulajdonában lévő csizmadia cég levelezéseinek a restaurálása.

A Nemzeti Kulturális Alaphoz benyújtott nyertes pályázatunk az intézményünkben lévő egyedi muzeális értékű papír dokumentumok állapotának javítását, megőrzését és az 50db. leltári számmal ellátott csizmadia cégleveleknek restaurálás utáni feldolgozhatóvá tételét segítse elő. A benyújtott pályázatnál és az iratok kiválasztásánál az elsődleges szempontok a legrosszabb állapotú dokumentumok voltak.

Fontosnak bizonyult a múzeum gyűjteményében őrzött rossz állapotú céglevelek restaurálása. A környezeti káros hatásoktól való védelme, melynek célja a további romlások elkerülése és ennek megakadályozása a múzeum számára. Sajnálatos módon ezek a nem megfelelő rossz megtartású, restaurálatlan papírok további károsodásoknak vannak kitéve, ha nem restauráljuk őket.

Állapot felmérés:

A dokumentumok anyaga: papír.

A levegő káros hatása, a fény, és mechanikai, illetve fizikai károsodások kisebb, nagyobb mértékben érthették a dokumentumokat. A papírok anyagának a felülete poros, koszos, mindenféle foltok, elszíneződések láthatóak a felületen kisebb-nagyobb méretben. Kisebb- nagyobb hiányok és lyukak láthatóak a papírokon. A papírok szélein behajtások vannak, felületük is meggyűrődött, be és elszakadoztak hol rövidebben néhol hosszabban elvált egymástól a papír. Rovarrágás által okozott járat károk vannak a papírok felületén. A kártevők által keletkezett hiányok a papír dokumentumokban további romlást okozhatnak a műtárgyak felületén. A lyukas, hiányos, meggyengült papír tovább szakadhat, gyűrődhet, vagyis további károsodás érheti. Ezért ezeknek az iratoknak a megfelelő restaurálása nagyon fontos a későbbiek folyamán, hogy esztétikusan kiállíthatóvá váljanak.

Restaurálási terv:

Az 50db. csizmadia cég leveleinek a folyamatos fotózása a restaurálás folyamán.

Az okiratok felületén lévő por eltávolítása puha ecsettel, majd Wishab radírszivaccsal átdörögöljük a koszos felületet, vigyázva hogy ne sérüljön meg a papír anyaga. A koszos radírreszeléket ismét ecsettel leporoljuk. Hepa szűrős porszívóval a felületről a maradék poros anyagot eltávolítjuk. Levézési próbákat végzünk az iratokon lévő tinták és a színes festékek, tinták pecséték miatt. A levédéseket Movitállal ecset segítségével felvisszük, az írott rész felületére, majd száradás után, ha lehet háromfázisú nedves mosása, kiöblítése (Evex, desztillált víz, bórax, Ca-OH,) következik. A szárítás és a gyűrött dokumentumok kisimítása itatós papírok és présdeszkák között présgéppel történik. Száradás utáni fázis az okiratok megfelelő kijavítása, például a szakadások, lyukak, hiányok savmentes papírral való kiegészítése, a sarkokon túlfutó restaurált papír részének levágása és eredeti méretre igazítása. Azoknál a dokumentumoknál, ahol az ívek fel vannak varrva, ott sorrend szerint ezek a lépések: a régi varrott részek eltávolítása, majd a mosás és a javítás utáni újbóli felvarrása.

Restaurálás menete:

Száraz tisztítás:

A mechanikus tisztítás először a száraz tisztítással kezdődik.

1. A papír dokumentumok portalanítását puha szőrű ecsettel végeztem. Radírozása a koszos felületű papírok anyagának tömb radírral és Wishab szivaccsal tisztítottam, a maradék koszos radírreszeléket leporszívóztam Hepa szűrős porszívóval. Jól látható a tisztulás a már leradírozott tiszta részekenél.
2. A varrott íveket szétszedtem, a régi cernákat eltávolítottam kisolló segítségével.
3. Levédés, ha szükséges

Levédés, vagyis színtartósági próba: szívópapírból 2x2- cm-es kockákat kivágtam, desztillált vízzel megnedvesítve nem feltűnő helyen néhány másodpercre ráhelyeztem a papír anyag felületére, ezt az eljárást levérzési próbának is nevezzük. Ha levérzik, akkor le kell védeni, ezt 1:3 arányú alkohol és Movital por oldatával viszem a papíron lévő írás felületére, majd hadgyom megszáradni. Minden olyan anyaggal elvégzem ezt a vizsgálatot, amely a restaurálás során használatra kerül.

Az iratok betűinek, a festékanyagainak az oldódási próbája negatív eredményt mutatott, ezért nem volt szükség fixálásra. A revizori pecsét sajnos mindenre levérzett, amit az eljárás során alkalmazni fogok (víz, alkohol, aceton, Movital), ezért nem védtem le, hanem a lehető legrövidebb ideig áztattam, folyamatos felügyelet alatt, de így is sajnos néhol átütött a papír elülső oldalára.

4. Szárítás

Nedves tisztítás:

A nedves tisztítást kéz meleg vízben végeztem.

A háromfázisú mosás következett.

A lebomlott savas termékek eltávolításához, többszöri vízcserére volt szükség, mert az áztatás során a papíriratok a vizet sárga színűre festették.

5. Evex mosószert használtam a zsíros, koszos foltok eltávolítására, ami (PH 7) semleges. Már az első áztatásnál a vízbe helyezett dokumentumoknál alkalmazott víz színe nagyon sárga lett, ami azt jelenti, hogy jól kioldódtak a papírokban lévő savas anyagok.
6. Bórax és víz keverékével a makacs elszíneződéseket és különböző makacsabb foltokat elhalványítottam.
7. Kalcium- hidroxiddal pufferoltam, ami a tárgy későbbi savasodását közömbösíti.

A mosás után a papír dokumentumokat kiemelve száraz itatós papírra helyeztem az asztalon. A papírban lévő nedvesség megszüntette a felületi gyűrődéseket és hajtásokat a papír dokumentumokon.

A felesleges nedvességet itatós papírral leitattam a papírok felületéről. Ezután a szárítást és a kisimulást itatós papírok és présdeszkák között présgéppel leprésem. A teljes megszáradás előtt többször is ki lett cserélve az itatós papír szárazra.

Kiegészítések:

A száraz és kisimult iratok kiegészítése következett.

Az 50 db. fizikálisan sérült, szakadt, illetve a savasodástól oly mértékben károsodott, hogy megőrzését és információ tartalmát veszélyeztető szakadások és betű hiányok voltak a papírokon, így a semlegesítésen túl fizikális megerősítést is kívántak a céhlevelek.

A kiegészítésekhez használt papír minősége, vastagsága és a színe hasonló, mint az eredeti iratok papírja. A kiegészítő papír száll irányát is figyelembe vettem így az is megegyezik, a levelek száll irányával.

Az egyoldalas dokumentumoknál az íratlan, üres oldalon alkalmaztam a savmentes papír kiegészítést és kisvasalóval rámelegített savmentes japán fátyol papír meg és alátámasztást kaptak. A kétoldalas iratoknál figyelembe vettem, hogy az írott részeket lehetőleg ne takarjam le a kiegészítő savmentes papírral, vagy csak a lehető legkisebb részére kerüljön a betűk letakarásában. A japán papír ebben az eljárásban sokat segített, mert a rávasalással szinte átlátszóvá vált a felület melegítés hatására, így olvasható maradt a szöveg. Ez az eljárás visszafordítható művelet egy esetleges későbbi újra restaurálásnál, mert melegítés hatására a japánpapír szépen leválik az iratok papír felületéről roncsolás és sérülés mentesen.

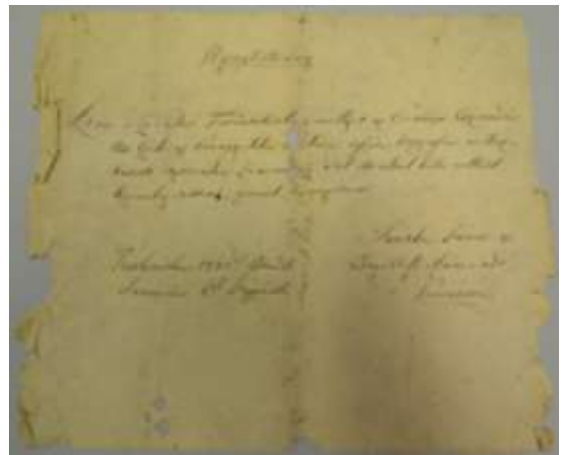
Préselés után a felvarrt és megszáradt íveket számsor szerint visszarakni a megfelelő helyére és visszavarni eredeti állapotára. A sima és száraz sérült, elvált ívek éleinek, a javítása savmentes japán papírral, hiányainak, kiegészítése pedig savmentes vékony papírral és ennek a leragasztása rámelegített japán papírral történt.

Az összeállítás és ragasztás után szilikon papírok és présdeszkák között újból lepréseltem.

Fotó dokumentáció

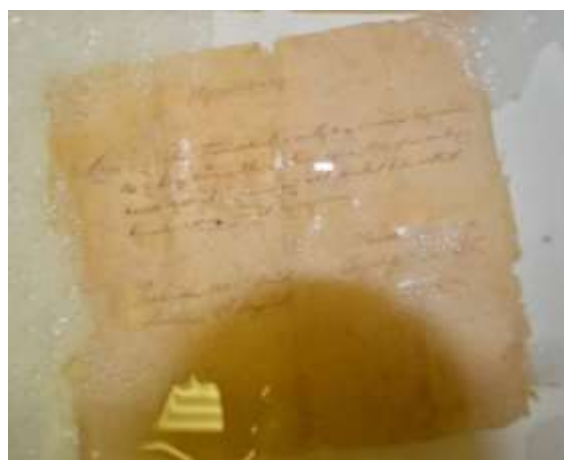
1. Ltsz:78.28.179.

Restaurálás előtti állapot

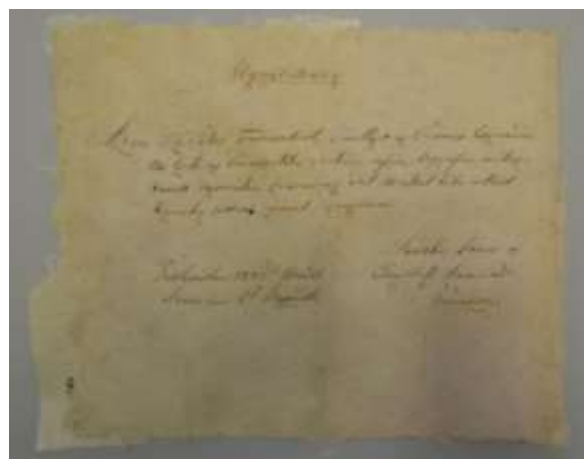

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

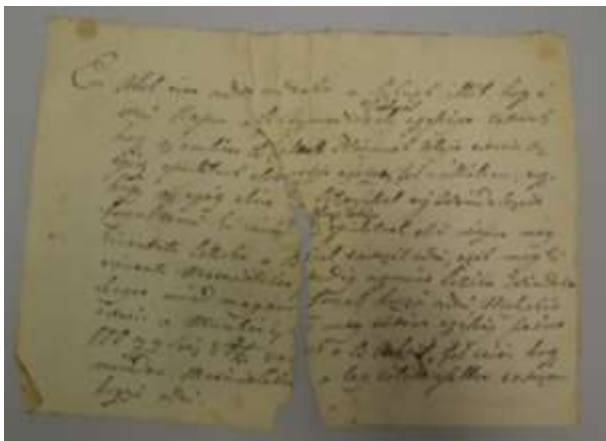

Restaurálás utáni állapot

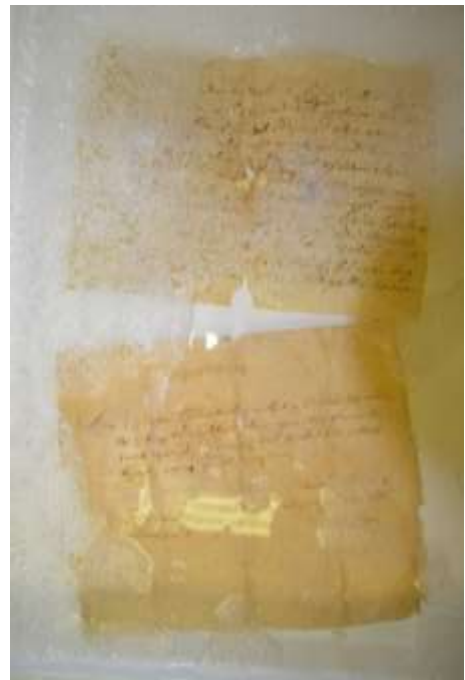

2. Ltsz:65.196.1.

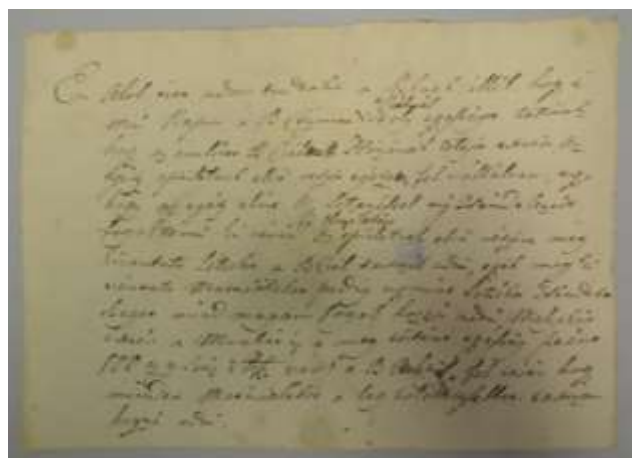
Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

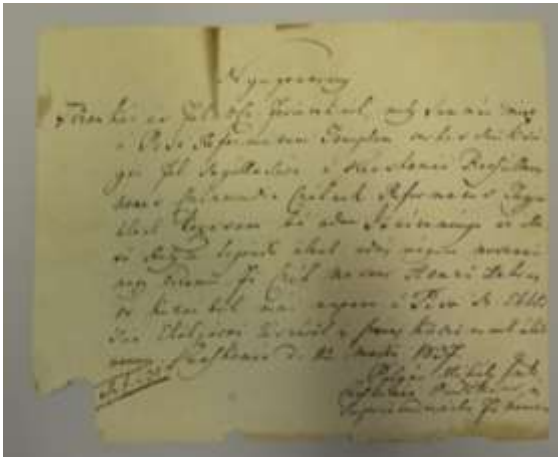
Nedves tisztítás

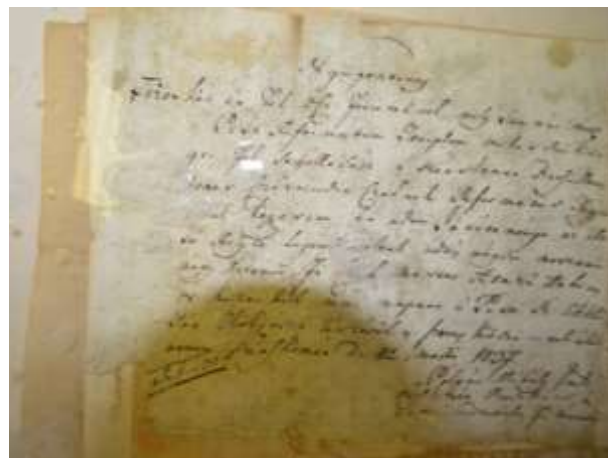
Restaurálás utáni állapot

3. Ltsz: 65.167.1.

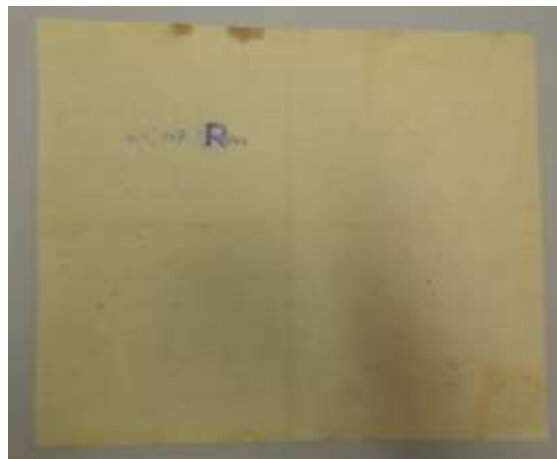
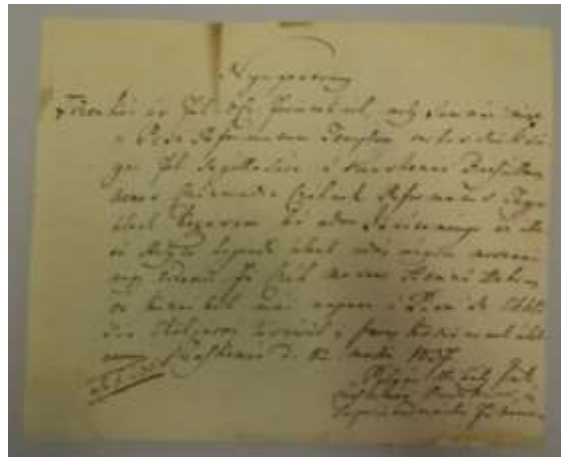
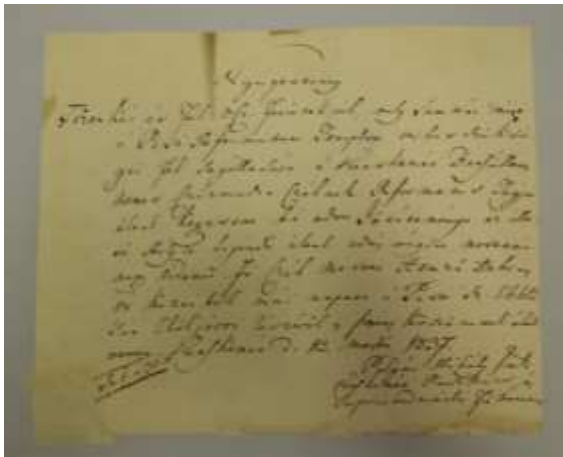
Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

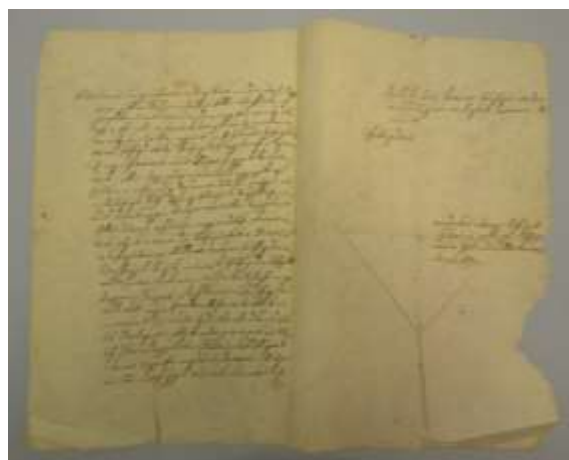
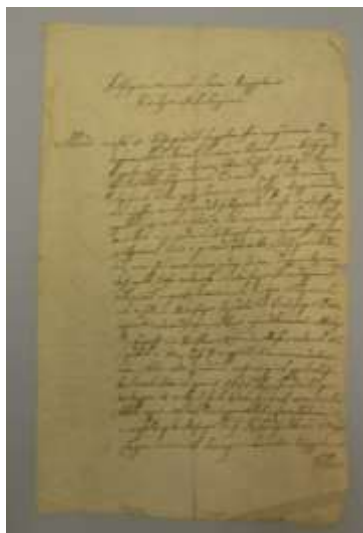

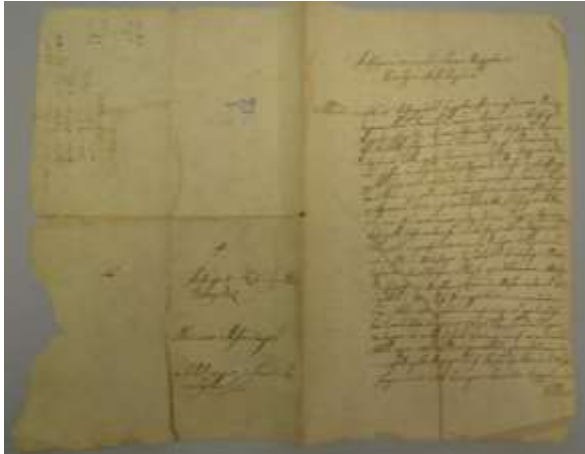
Nedves tisztítás

4. Ltsz:65.139.1.

Restaurálás előtti állapot

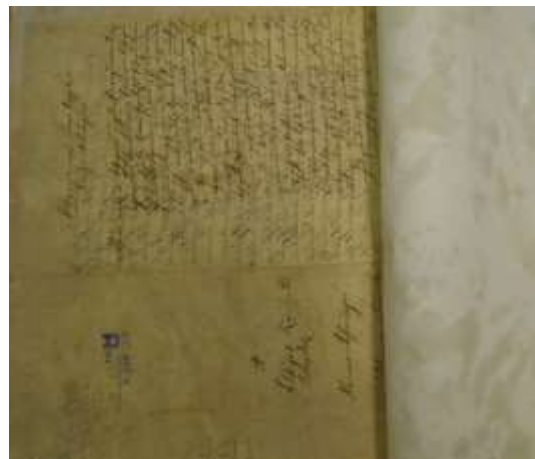

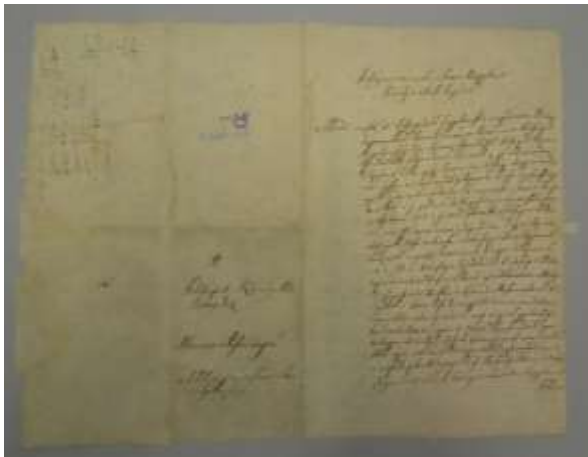

Száraz tisztítás

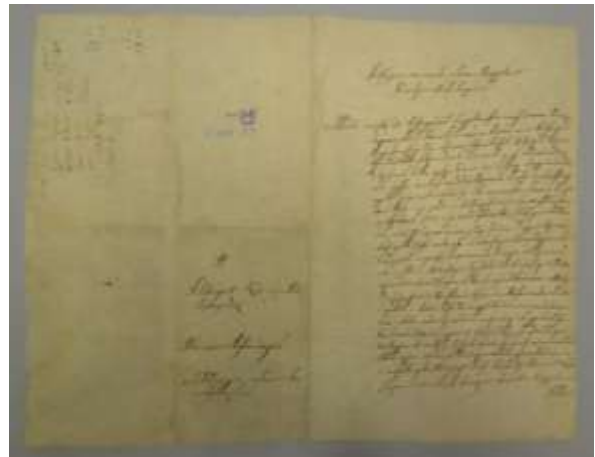

Nedves tisztítás

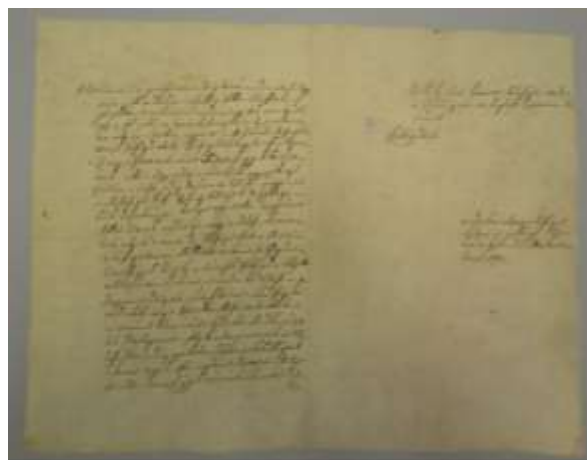

Kiegészítések

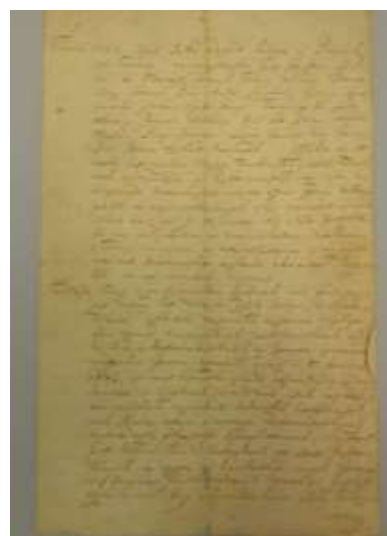

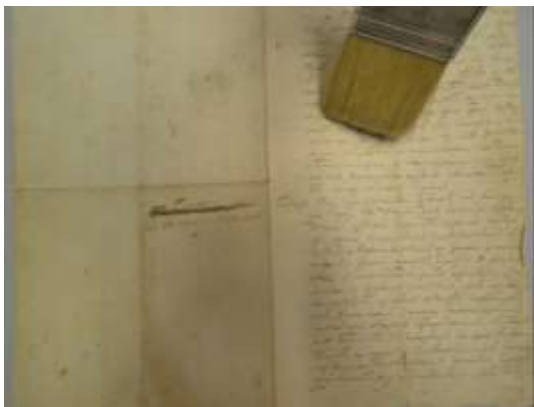
Restaurálás utáni állapot

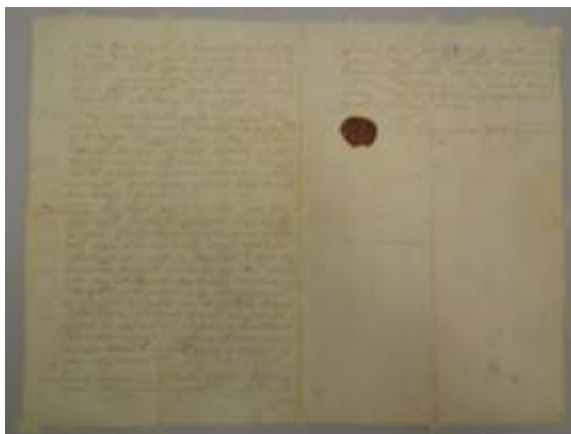
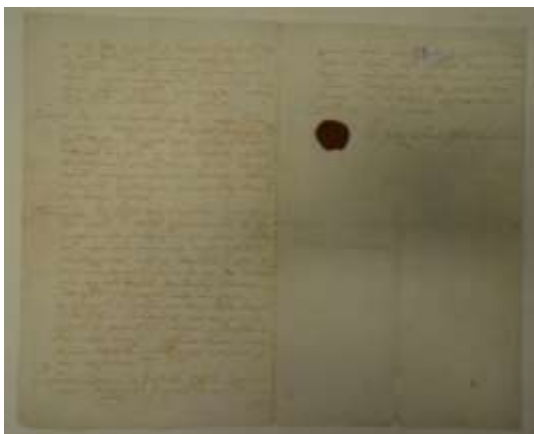
5. Ltsz:65.145.1.

Restaurálás előtti állapot

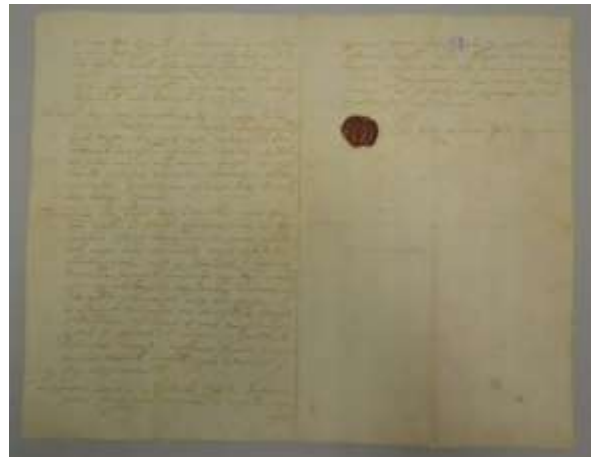
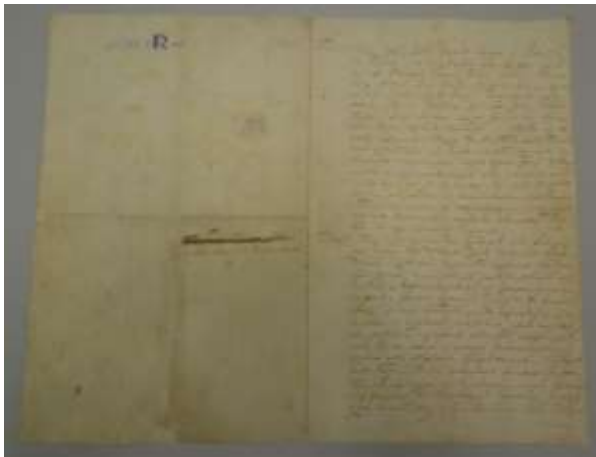

Száraz tisztítás

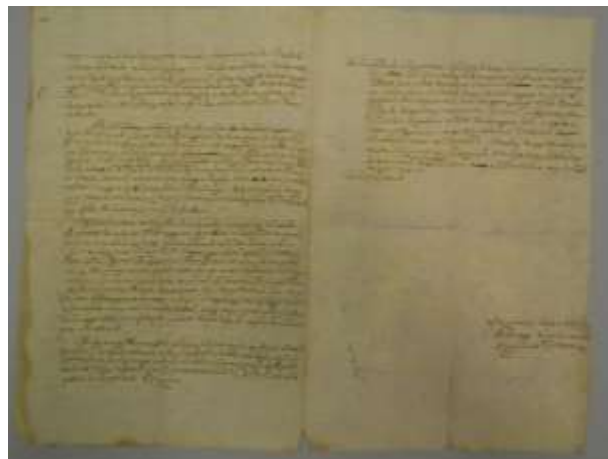
Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

6. Ltsz:65.157.1.

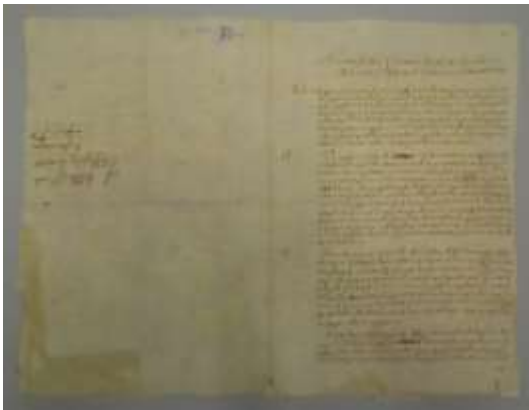
Restaurálás előtti állapot

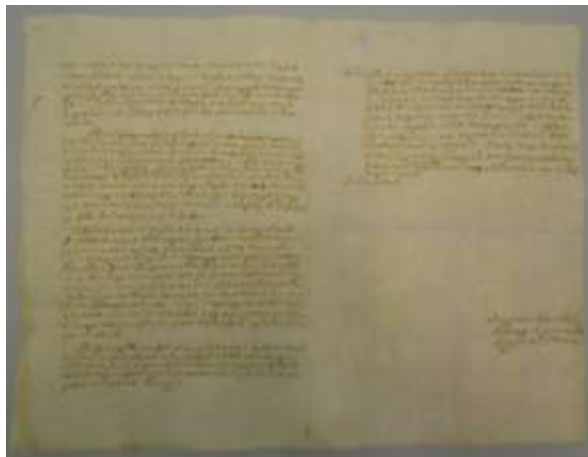
Szárak tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

7. Ltsz:65.135.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

8. Ltsz:65.172.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

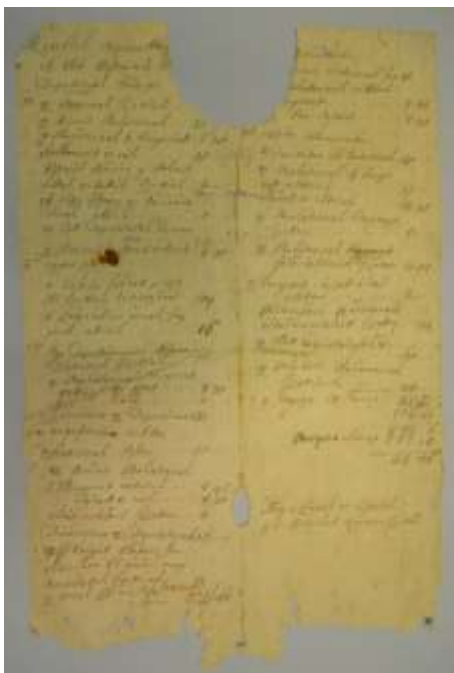

Restaurálás utáni állapot

9. Ltsz:65.173.1.

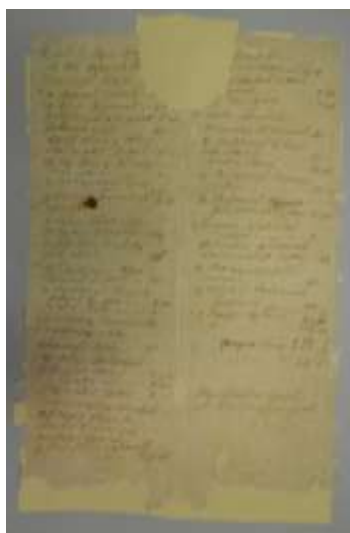
Restaurálás előtti állapot

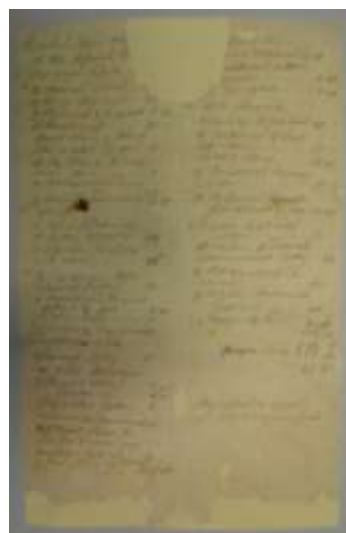
Száraz tisztítás

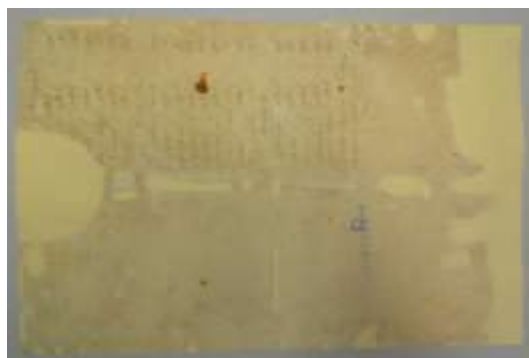
Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

10. Ltsz:65.188.1.

Restaurálás előtti állapot

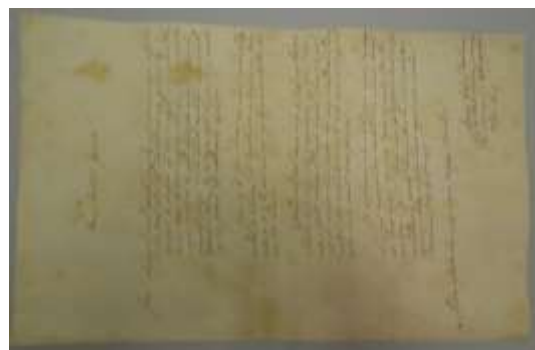
Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

11. Ltsz:65.184.1.

Restaurálás előtti állapot

Nedves tisztítás

Száraz tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

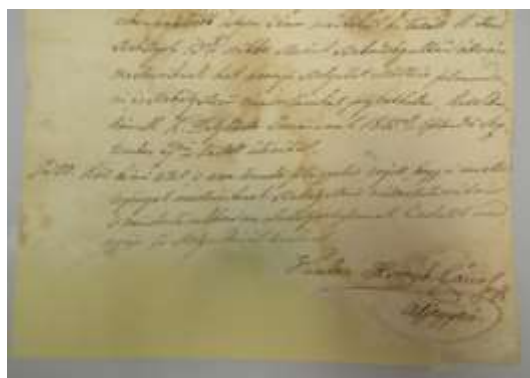
12. Ltsz:65.123.1.
Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

13. Ltsz:65.185.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

14.Ltsz:65.153.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

15. Ltsz:78.28.182.

Restaurálás előtti állapot

Száraztisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

16. Ltsz:65.135.1.

Restaurálás előtti állapot

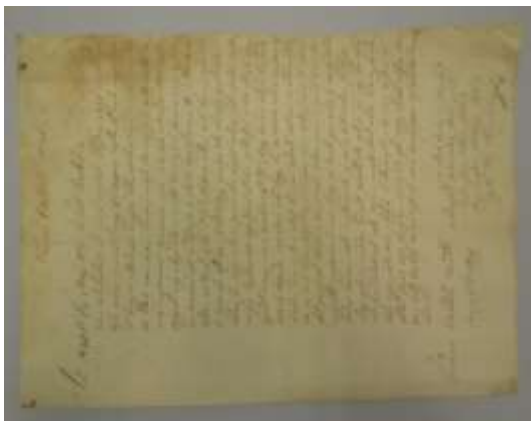

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

17. Ltsz:65.150.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

18. Ltsz:65.159.1.

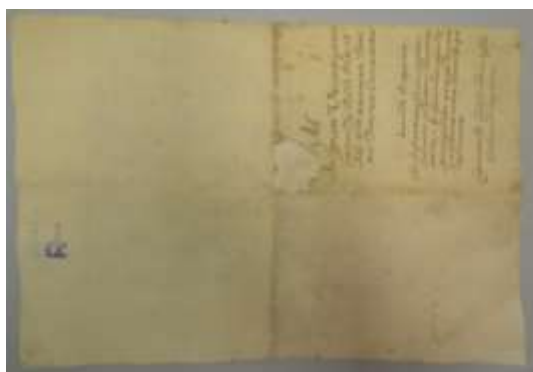
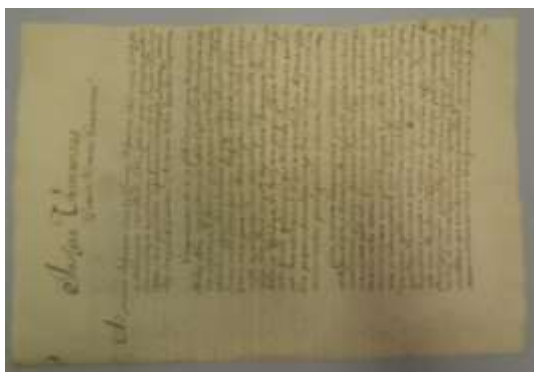
Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

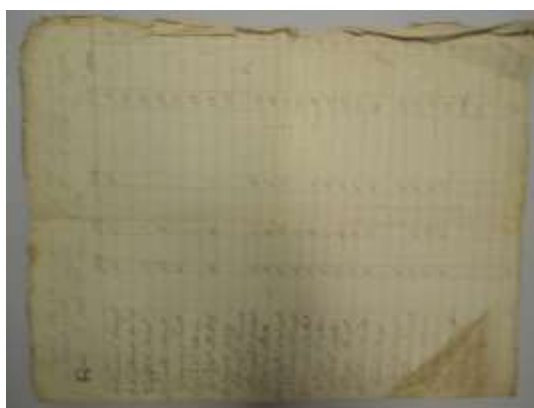
Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

19. Ltsz:65.174.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

20. Ltsz: 65.199.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Restaurálás utáni állapot

21. Ltsz:65.147.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Restaurálás utáni állapot

22. Ltsz:65.143.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraztisztítás

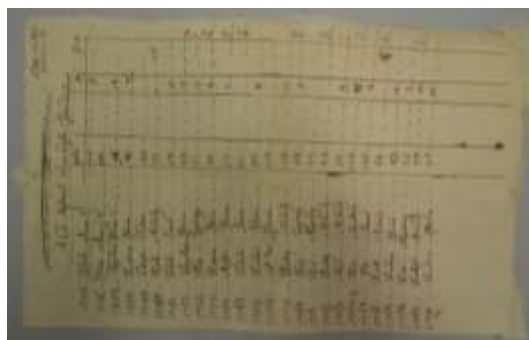
Restaurálás utáni állapot

23. Ltsz:78.28.180.

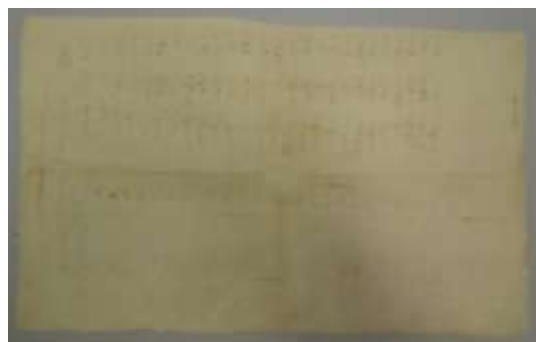
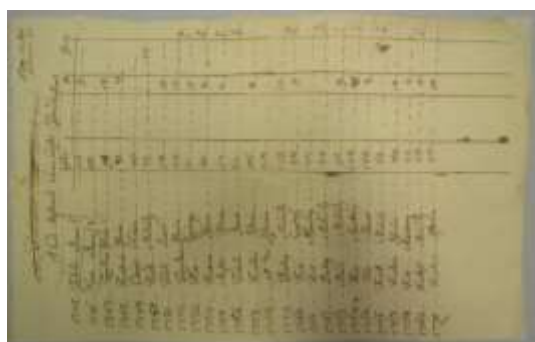
Restaurálás előtti állapot

Száraztisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

24.Ltsz: 65.176.1.

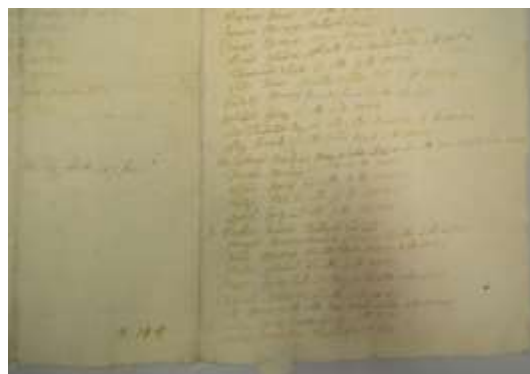
Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

25. Ltsz:65.128.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

26. Ltsz: 65.132.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

27. Ltsz:65.182.1.

Restaurálás előtti állapot

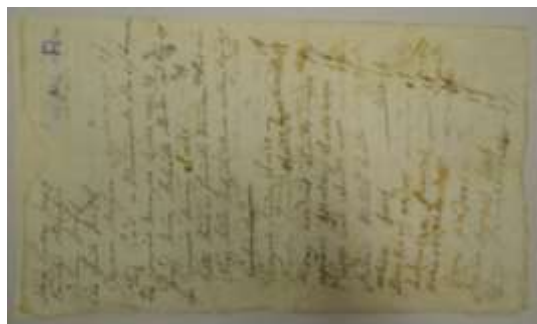
Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Restaurálás utáni állapot

28.Ltsz: 65.189.1.

Restaurálás előtti állapot

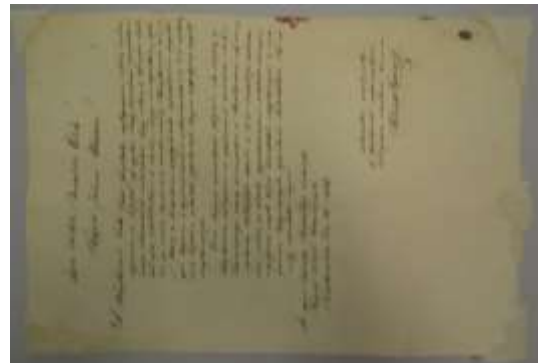

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

29. Ltsz: 65.178.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

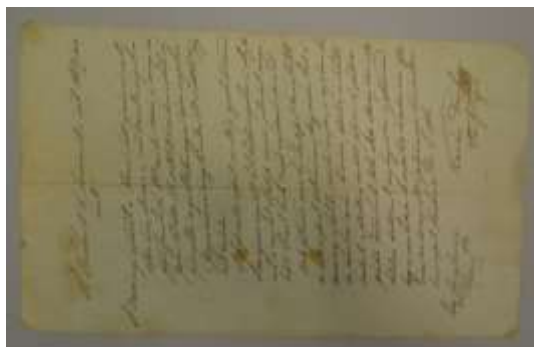

Restaurálás utáni állapot

30. Ltsz: 65.129.1.

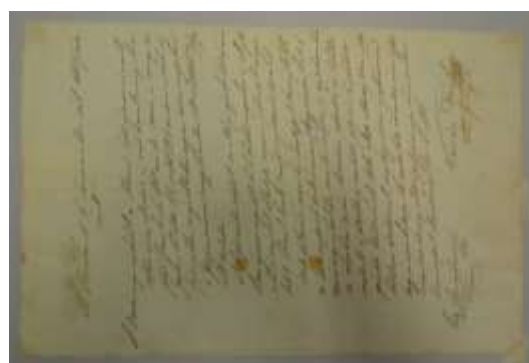
Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

31.Ltsz: 65.127.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

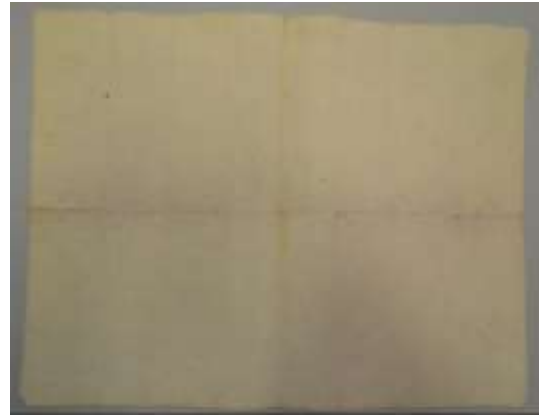

Restaurálás utáni állapot

32. Ltsz:65.141.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

33.Ltsz: 65.140.1.

Restaurálás előtti állapot

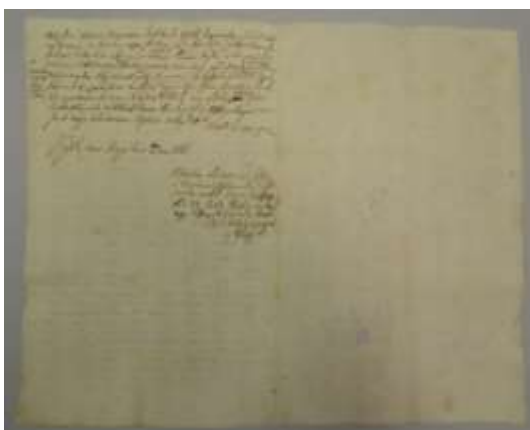
Száraztisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

33. Ltsz:78.28.183.

Restaurálás előtti állapot

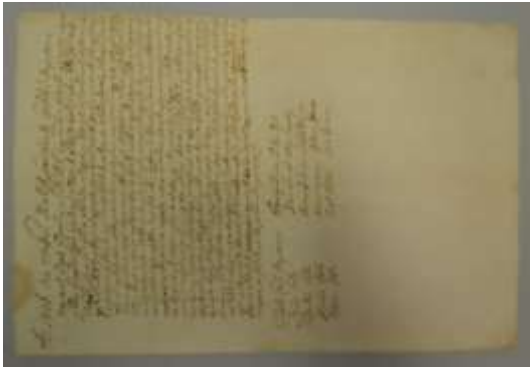
Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

34. Ltsz:65.194.1.

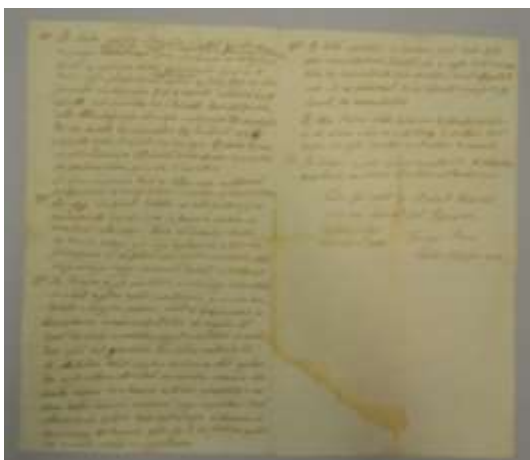
Restaurálás előtti állapot

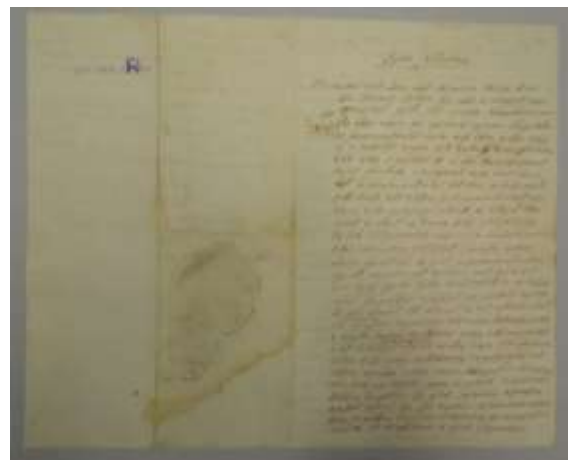
Nedves tisztítás

Kiegészítések

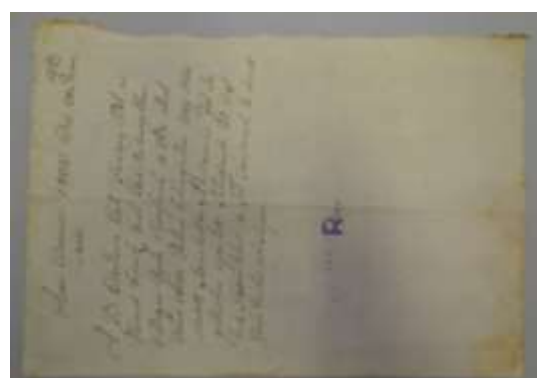
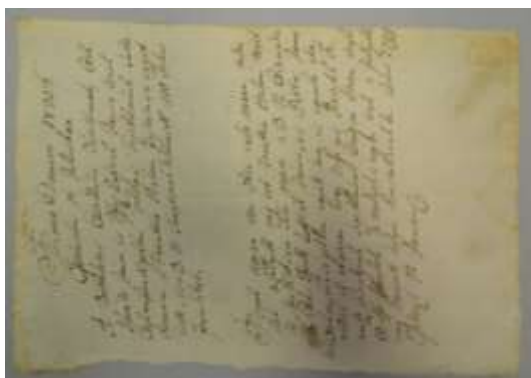

Restaurálás utáni állapot

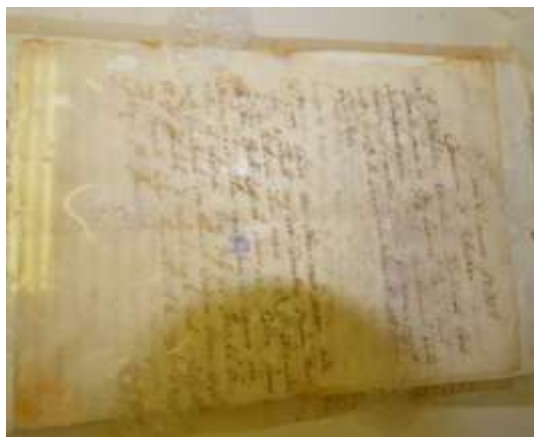
35. Ltsz:65.186.1.

Restaurálás előtti állapot

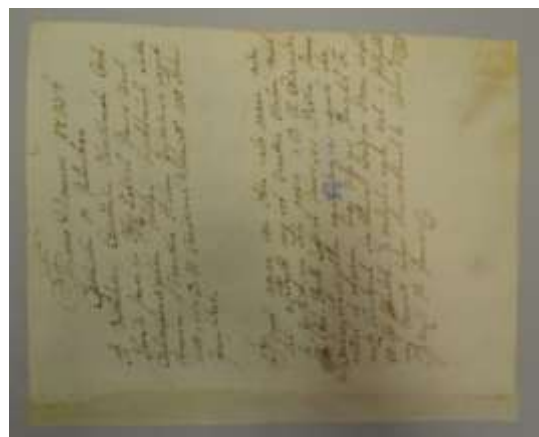

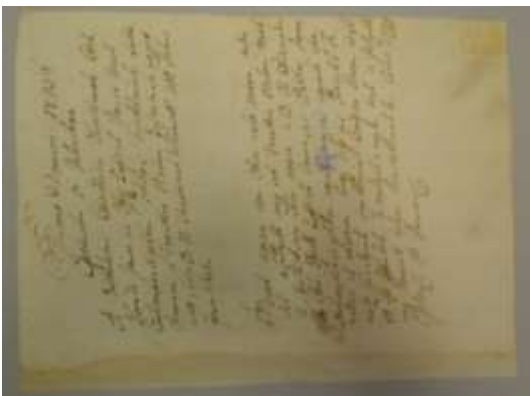
Száraz tisztítás

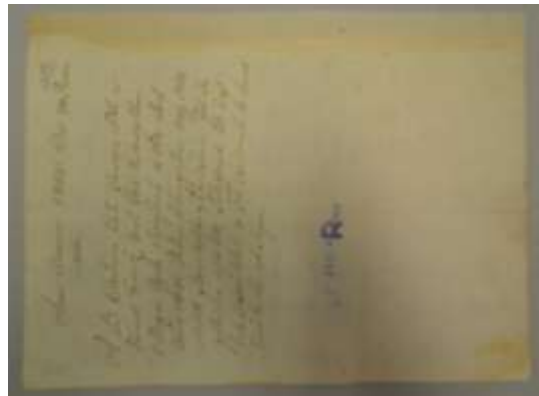
Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

36. Ltsz:65.198.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraztisztítás

Nedvestisztítás

Restaurálás utáni állapot

37. Ltsz:65.130.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraztisztítás

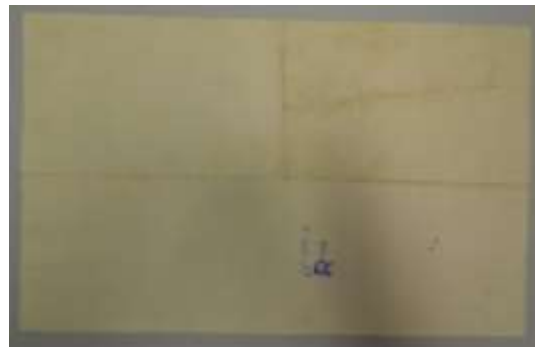

Nedvestisztítás

Restaurálás utáni állapot

38. Ltsz: 65.167.1.

Restaurálás előtti állapot

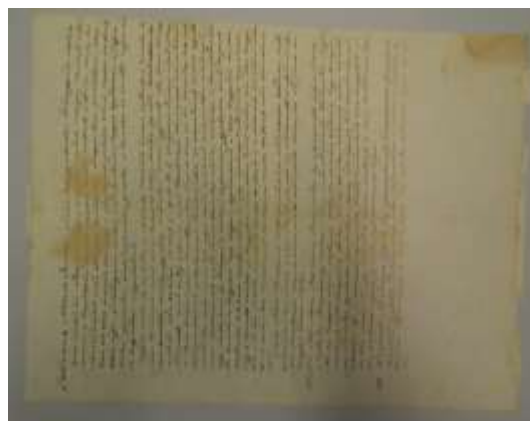

Száraztisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

39. Ltsz:65.162.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

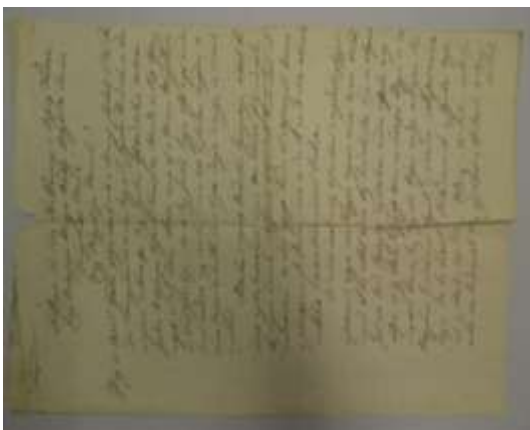

Restaurálás utáni állapot

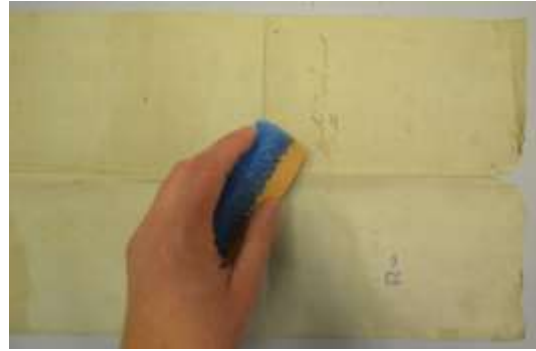
40. Ltsz:65.138.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

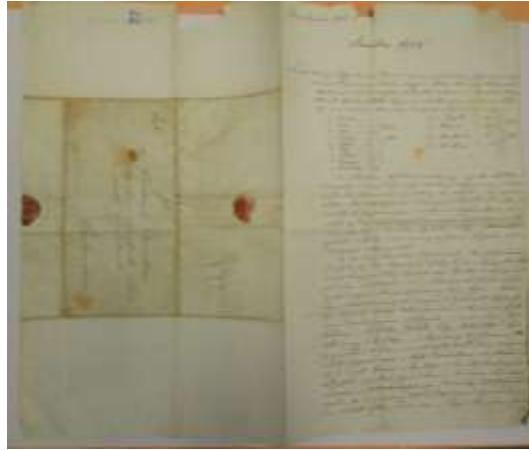
Restaurálás utáni állapot

41. Ltsz:65.168.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraztisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

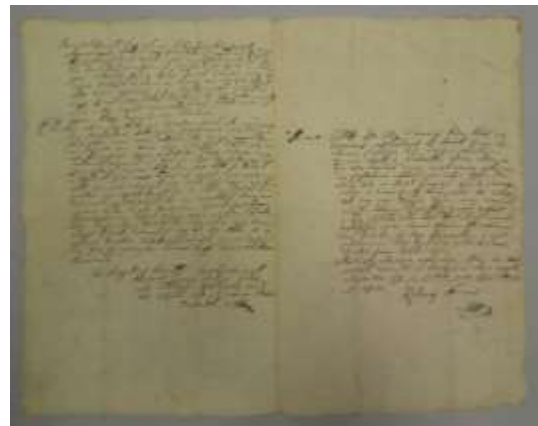
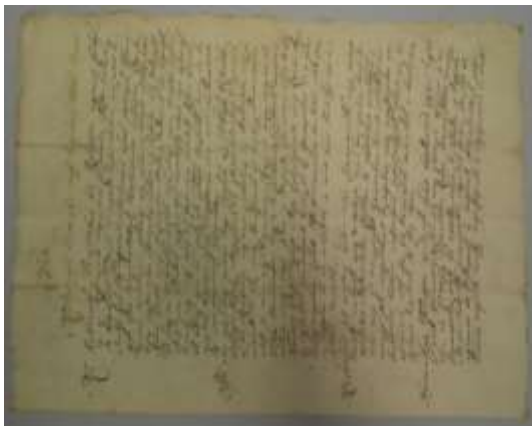

Restaurálás utáni állapot

42. Ltsz:65.148.1.

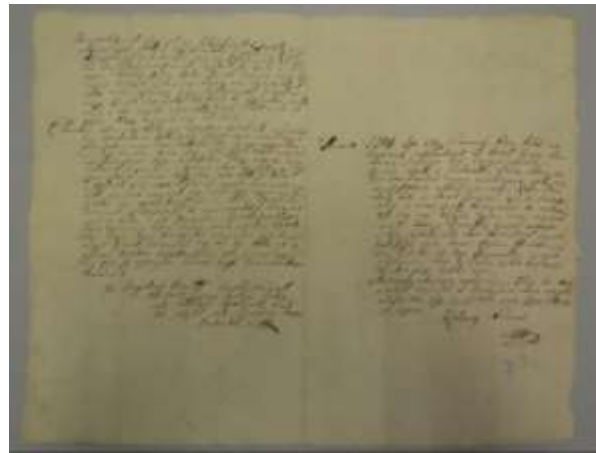
Restaurálás előtti állapot

Száraztisztítás

Nedves tisztítás

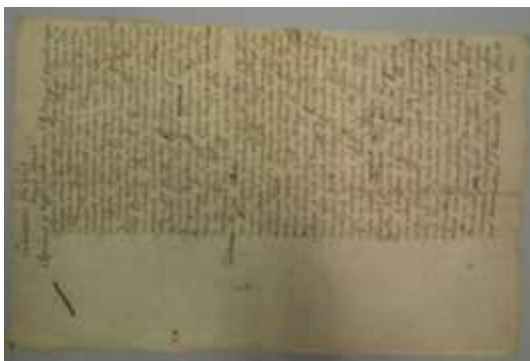
Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

43. Ltsz: 65.154.1.

Restaurálás előtti állapot

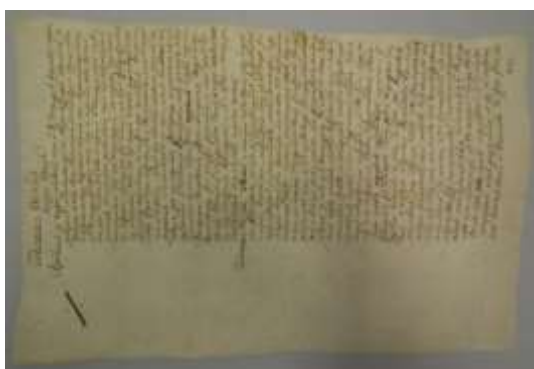

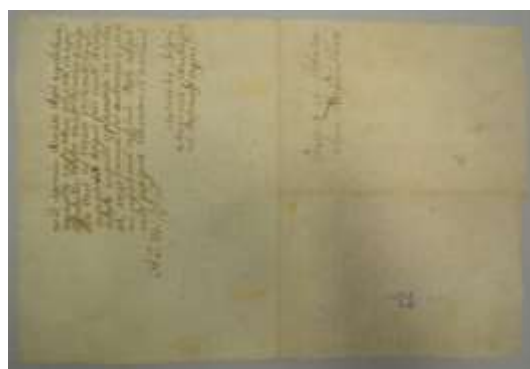
Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Restaurálás utáni állapot

44. Ltsz:65.164.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

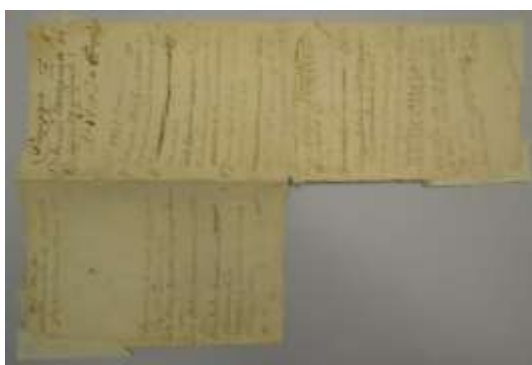
45.Ltsz: 65.175.1.

Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Kiegészítések

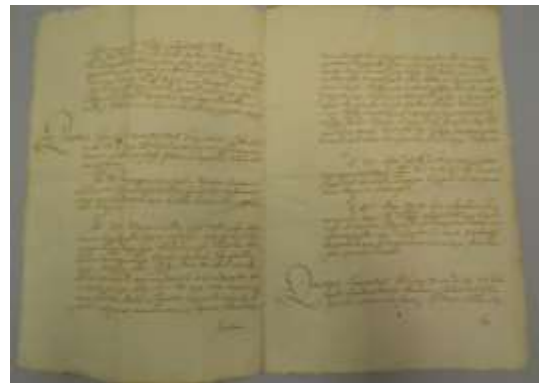
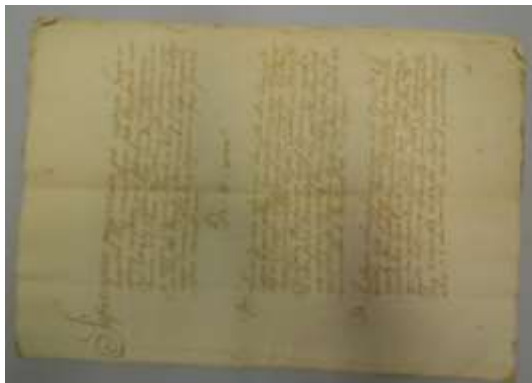

Restaurálás utáni állapot

46. Ltsz: 65.146.1.

Restaurálás előtti állapot

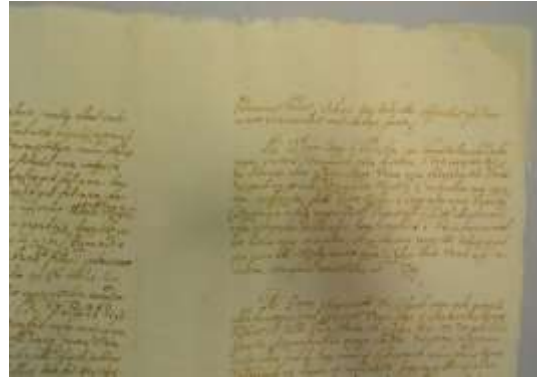

Száraz tisztítás

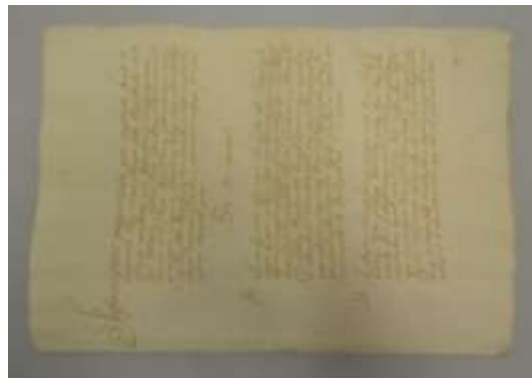
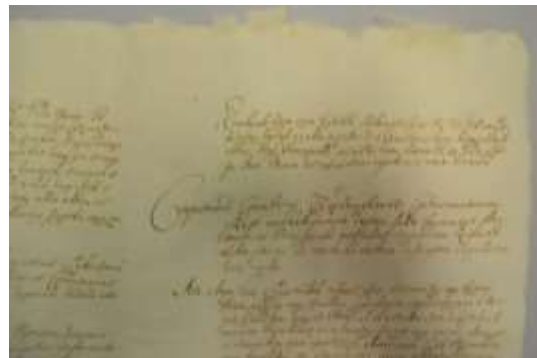

Nedves tisztítás

Kiegészítések

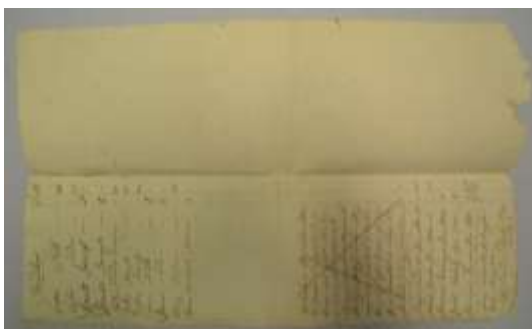

Restaurálás utáni állapot

47. Ltsz:65.179.1.

Restaurálás előtti állapot

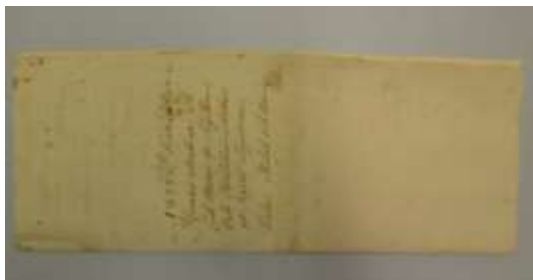
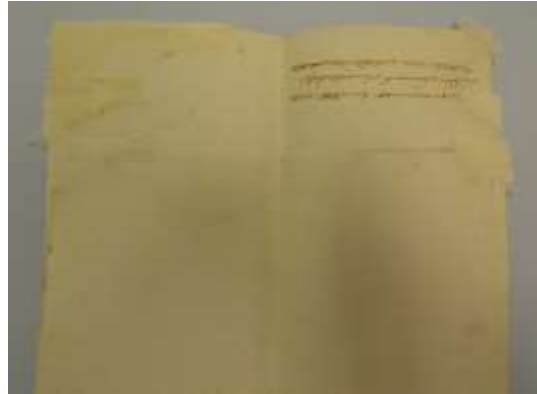
Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

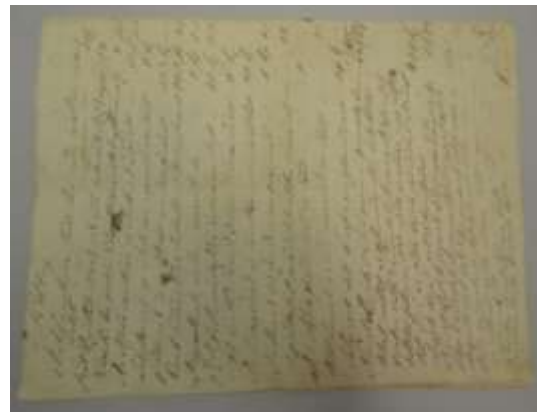
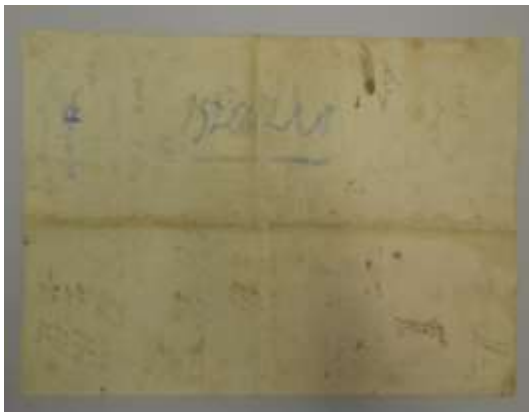
48. Ltsz:65.180.1.

Restaurálás előtti állapot

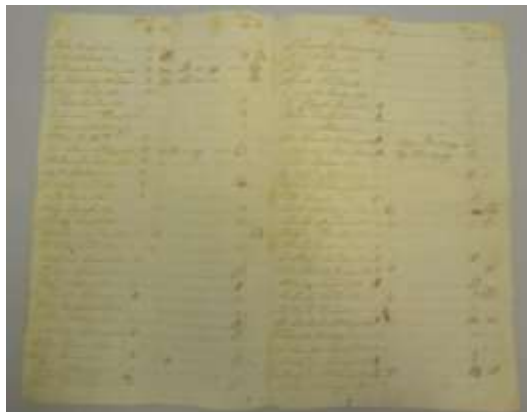

Nedves tisztítás

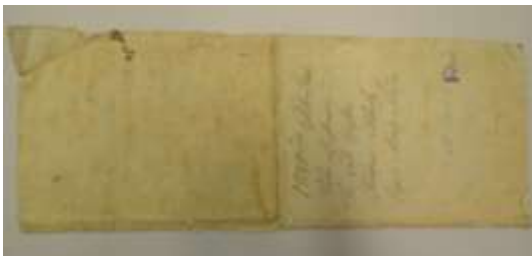

Restaurálás utáni állapot

49. Ltsz:65. 181.1.

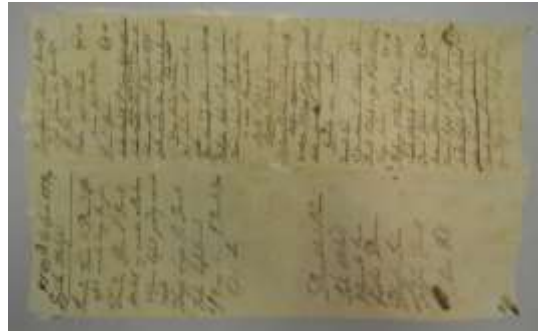
Restaurálás előtti állapot

Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

50. Ltsz:65. 166.1.

Restaurálás előtti állapot

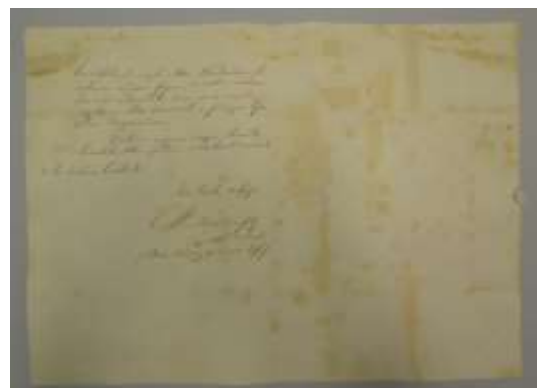

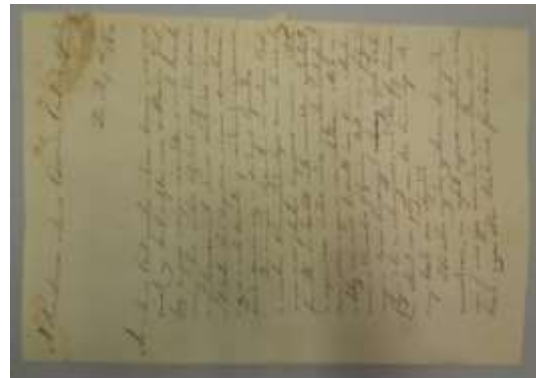
Száraz tisztítás

Nedves tisztítás

Kiegészítések

Restaurálás utáni állapot

Az iratokat a megfelelő anyagok használatával sikerült megtisztítani, majd a gyűrődések megszüntetése, a hiányok kisebb, nagyobb szakadások, leválás megerősítése, javítása is megtörtént. Törekedve minél inkább az eredeti állapot visszaállítására és információtartalmuk megőrzésére. A papír dokumentumok restaurálása megtörtént, állapotuk jelentősen javult és megfelelően fémszekrényben vannak elhelyezve, úgynevezett rajz-és térképszekrényben, savmentes papírok között pormentesen.

Tárolási javaslat:

A papír alapú műtárgyak épségének megőrzése érdekében mindenféleképpen javaslom a savmentes védőmappa, védődoboz használatát. A dokumentumok jelenleg rajz- és térképszekrényben vannak elhelyezve, savmentes papírban.

A papír dokumentumokhoz nem szabad pusztán kézzel hozzáélni, mindig pamutkesztyűben kell megfogni, és óvatosan a műtárgy- asztalra helyezni.

Hosszú ideig ne tegyünk ki olyan papír dokumentumokat a kiállításba, ami UV fényre nagyon érzékeny, csak ha megfelelő klíma keretett használunk, ami védi a veszélyes behatásoktól vagy meghatározott, rövidebb ideig legyen a kiállításban.

Az optimális tárolási javaslat a kiállítótérben és a raktárban:

Hőmérséklet: 15-20⁰C (+-2⁰C)

Páratartalom: 50% RH (+-5%)

Maximum megvilágítás: 50 lux

Pormentes környezet.

Felhasznált anyagok és módszerek ismertetése.

Felhasznált anyagok, eszközök, vegyszerek:

Wishab márkájú radírszivacs, rotring tikky radír tömb, kenyérbél, radírpör, evex, desztillált víz, bórax, ca-oh, alkohol, movitál, Metil-cellulóz, japán papír, savmentes kiegészítő papír, szilikon papír, itatós papír, Ecsetek különböző méretűek, szike, olló, kisvasaló, présdeszkák, présgép, tálcák, fém vonalzők, snitzer,

Restaurálási módszerek ismertetése:

Száraz tisztítás: Nagyon óvatosan végezzük, nehogy megsérüljön a papír anyaga. Radírozás a papír minőségétől és állapotától függ. A gyengébb megtartású részek és lyukak miatt kenyér bélel való óvatos átdörzsölés javasolt. Portalanítás puha szőrű ecsettel.

Levédés, színtartósági próba: szívópapírból 2x2- cm-es kockákat kivágva, desztillált vízzel megnedvesítve nem feltűnő helyen néhány másodpercre ráhelyezni a papír anyag felületére, ezt az eljárást levérzési próbának is nevezzük. Ha levérzik, akkor le kell védeni, 1:3 arányú alkohol és movitál por oldatát visszük a papíron lévő írás felületére, majd hadjuk megszáradni. Minden olyan anyaggal elvégezzük ezt a vizsgálatot, amely a restaurálás során használatra kerül.

Nedves tisztítás: Háromfázisú mosás, öblítés. A papír anyagban lévő és felhalmozódott egyéb savas lebomlási termékek és foltok kimosása.

1. A papírananyagot első lépésként semleges (0,7 pH) Evex mosószer és desztillált víz oldatba való merítése.
2. Öblítés desztillált vízzel.
3. Desztillált vízben feloldott bórax oldatba való áthelyezése. Öblítés megint deszt. , vízben.

A dokumentumokat 9 pH- s kalcium- hidroxid fürdőben pufferelni. A vizes dokumentumokat itatós papír segítségével leitatni a felesleges nedvességet a papír felületéről. Majd száraz itatós papírokra rakva a műtárgyakat présdeszkák közé helyezve présgéppel leszorítani teljes megszáradásig és a kisimulásáig. A megszáradt íveknél sorszám szerint sorba tenni.

Restaurálási folyamatok: Az ívek és egyéb dokumentumoknak a kiegészítése kiegészítő savmentes papírral, történik a restaurálásuk. Ezek megragasztása japán papírral, meleg kisvasalóval és szilikon papíron való rámelegítésével. Az anyagok méretre szabása összeállítása, megragasztása, alábélelése a megfelelő helyen történik. Az megragasztott kész dokumentumok újbóli lepréselése, szárítása.

Közgyűjtemény számára korábban végzett referencia munkák.

Kecskeméti Katona József Múzeum.
Kecskemét, 6000 Bethlen krt1.
Tel:0676/481-350
Török Zoltánné.

A múzeum könyvtárában és a néprajzi osztály papíralapú műtárgyainak a restaurálása (könyvek, térképek, oklevelek, egyéb íratok). Az évek elteltével folyamatosan.

Thorma János Múzeum.
Kiskunhalas, 6400 Köztársaság u 2.
Tel:0677/422-864
Szakáll Aurél.

A Halasi múzeum tulajdonában lévő 5darab oklevelek restaurálása. (2015. évben)

Petőfi Sándor Szülőház és Emlékmúzeum.
Kiskőrös, 6200 Petőfi Sándor Tér 5.
Tel:0620/4574-006
Kispálné Dr. Lucza Ilona.

A kiskőrösi múzeum tulajdonában lévő Petőfi Sándor összes költeménye című könyv, 2 kötetű, és egy darab fotó restaurálása 2016-ban.

Kelt. Kecskemét, 2020. december 09.

Tisztelettel:

Boros Ilona
Műtárgyvédelmi asszisztens
Tel:0670/3387195
Giliás Bt.
6000. Kecskemét Forrás utca 15.

Erzsébet magyar királynét ábrázoló bronz szobor restaurálása

Mészöly András

- A szobor tisztítása
- Kisebb sérülések javítása
- Felületkezelés, felületvédelem

A szobor tisztítása

Először a szobor nagyobb felületeit, valamint az apróbb, cizellált részleteit tisztítottam meg az évszázados szennyeződésektől.

Különböző méretű drótkefékkel és egyéb segédeszközök segítségével eljutottam a szobor felületén az oxidált rétegéig.

A patina alatt megbúvó oxidált réteget 10%-os citromsav oldattal kezeltem, ami után újabb tisztítás következett.

Szükségszerűen meg kellett ismételnem ezt a folyamatot még kétszer, így sikerült az oxidált réteget megszüntetni.

Kisebb sérülések javítása

A tisztítás után láthatóvá váltak a szobor sérülései, melyeket poncolással és csiszolással javítottam. A javítások után szódabikarbónás szemcseszórással fejeztem be a tisztítást és javítást.

t

Felületkezelés, védelem

A szótabikarbónás szemcseszórás után a szobor felületét fémgypottal átpolíroztam majd zsírtalanítottam. Zsírtalanítást követően egységesítő fedőfestést alkalmaztam.

A kész szobor

2021.02.02.

GRÁNIT KŐTALAPZAT RESTAURÁLÁSA

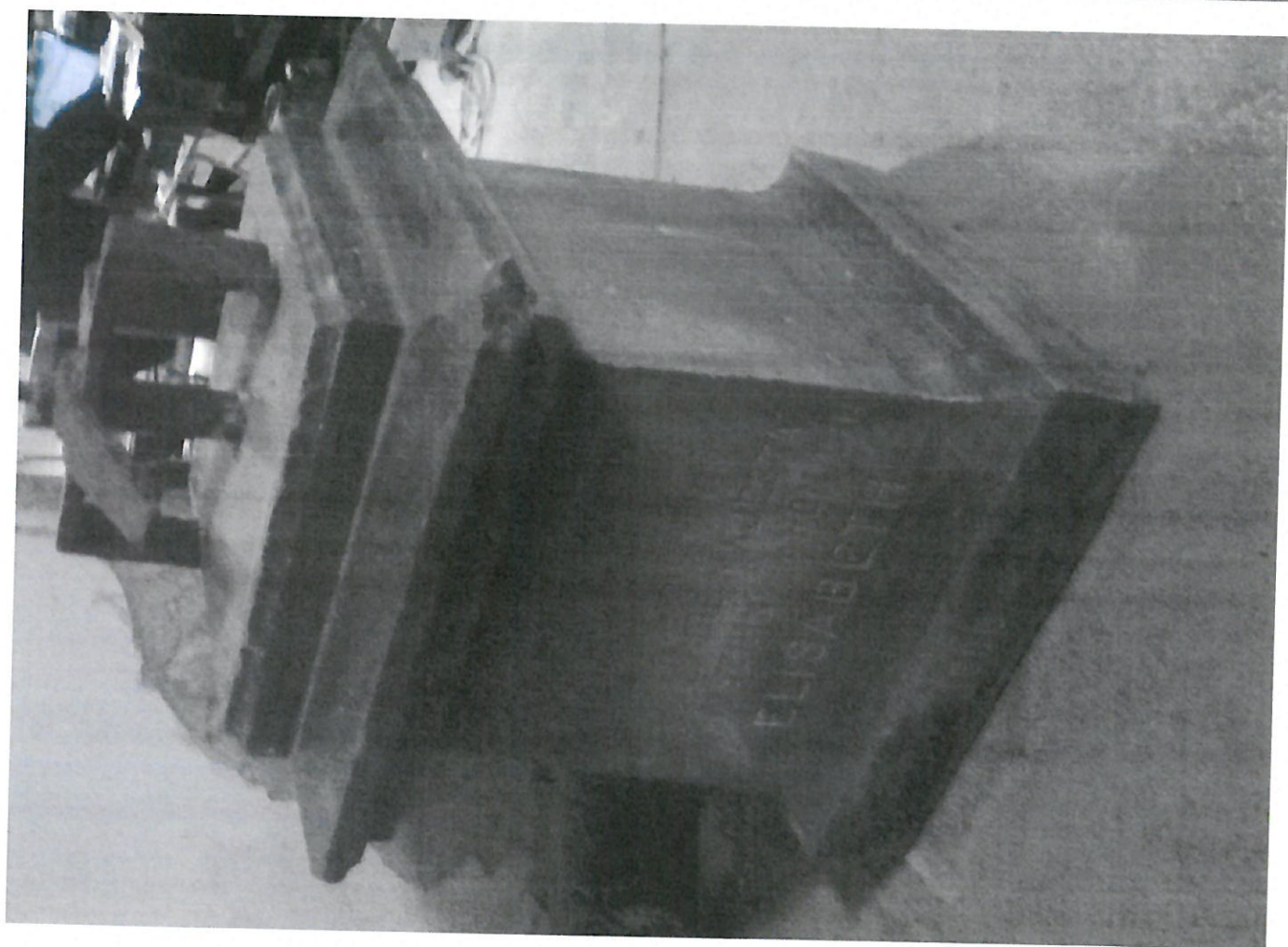
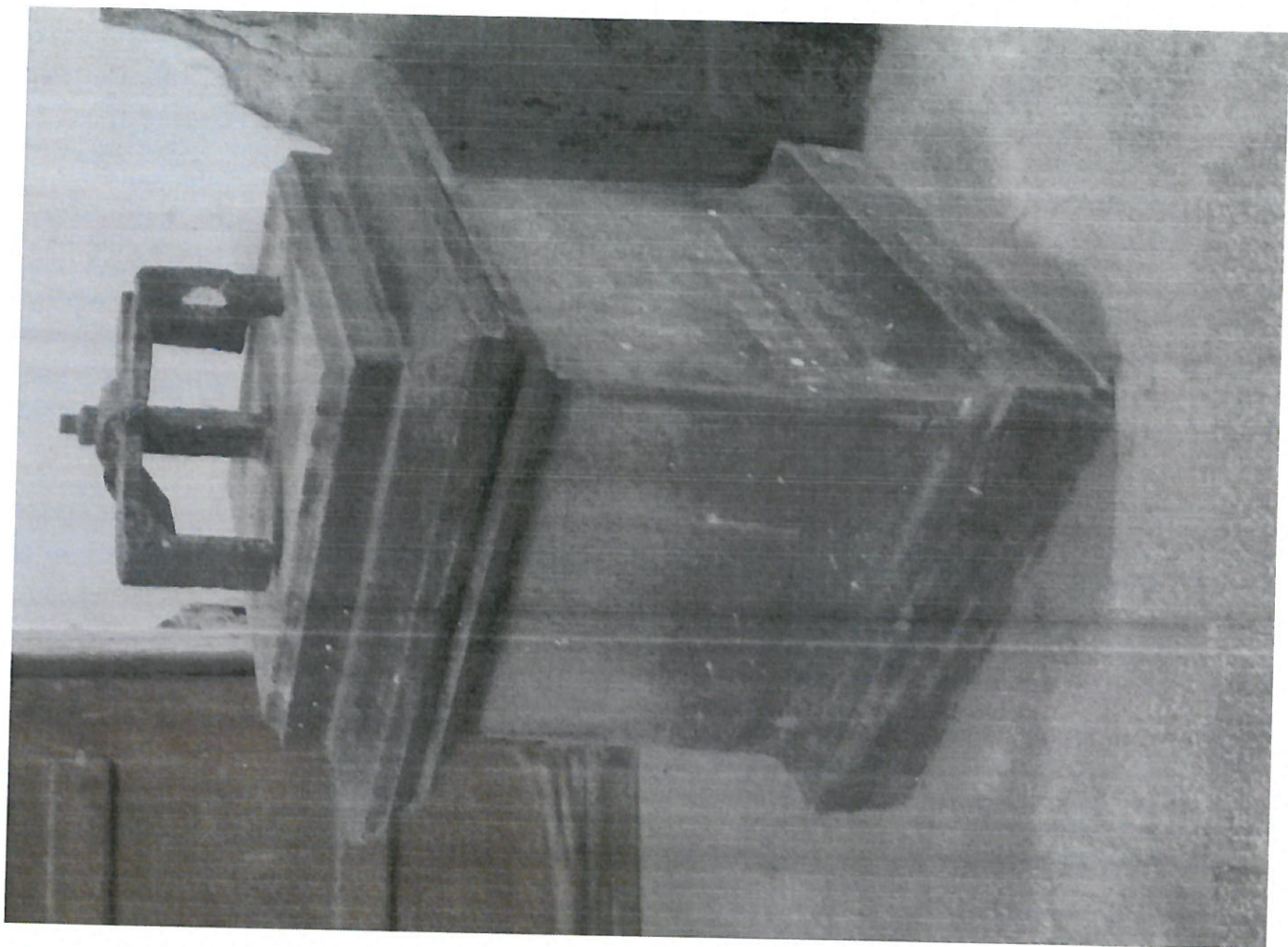
1. A TALAPZAT HIÁNYOS RÉSZEINEK PÓTLÁSA

- A HIÁNYZÓ RÉSZEKET GRÁNIT ZUZALÉKOS MŰKŐ KEVERÉKKEL PÓTOLTAM, AMELY AZ EREDETI GRÁNITHOZ MEGEGYEZŐ FELÜLETŰ, ANYAGSZERKEZETŰ.

2. FELÜLET KEZELÉSE

- A SÉRÜLT FELÜLETETEKET CSISZOLÁSSAL TETTEM EGYSÉGESSÉ, EZT KÖVETŐEN VIZES POLIROZÁSSAL FÉNYEZTEM.
- VÉDELEMKÉNT KŐBALZSAM HASZNÁLATÁVAL IMPREGNÁLTAM.
- A KÖVÖN LÉVŐ VASSZERKEZETET DRÓTKORONG SEGÍTSÉGÉVEL MEGTISZTÍTOTTAM, EZT KÖVETŐEN CSERSAVAS OLDATTAL LEVÉDTEM A TOVÁBBI KORRÓZIÓ MEGELŐZÉSÉRE.

Kecskeméti Katona József Múzeum történeti és játéktörténeti gyűjteménye egyes tárgyainak restaurálása

Játéktörténeti gyűjtemény papír anyagú műtárgyainak restaurálása

Villa Nova építőjáték (Co. Brandt) No. 298., 1920 k., Itsz.: 83.281.

Árnyszínház mozgatható alakokkal („Pirospecsétes Sala játék), 1905 k. Itsz.: 83.403.

Csehszlovák játék porcelánkészlet doboza, 1920 k., Itsz.: 83.558.

Ibolyás porcelánkészlet doboza, 1890 k., Itsz.: 83.537.

Märklin vasútmodell doboza, 1910 k., Itsz.: 2007.4.1.2.

A Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely gyűjteményében az elmúlt évtizedekben minden évben jelentős műtárgyak kerültek restaurált, kitűnő állapotba. Olyan gyűjteményi darabokról van szó, amelyek játéktörténeti, kultúrtörténeti szempontból meghatározóak; a korabeli gödöllői művésztelep egyedi játékkervei, az ott dolgozó művészek könyvgyűjteményének kivételes darabjai, fadúccal dombornyomott lakkozott papírképek, litográfiák, régi babaházak, magyar játékkészítő műhelyek fennmaradt tárgyai, ritka társasjátékok, jeles családok hagyatékai. Az NKA támogatásának köszönhetően több száz műtárgy került bemutatható, kiállítható állapotba. Ennek eredménye jól nyomon követhető a Szórákaténusz 2019-ben megnyílt új állandó kiállításán is.

Az évek során több szakrestaurátor műhellyel alakult ki szoros együttműködés, közöttük kiemelekedő az ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft-vel folytatott közös munka. A művészi szinten itt restaurált tárgyak már szinte önálló egységet alkotnak a Szórákaténusz gyűjteményében igényesség és stílus tekintetében.

Jelen pályázat öt játékdoboz, illetve két esetben a játékok tartozékainak restaurálását is tartalmazza. Igaz, az eredeti csomagolást, tárolást szolgáló dobozokat tekintve erősen sérült, szennyezett tárgyról van szó, de mindegyik esetében elmondható, hogy hibátlan, teljes játékkészleteket tartalmaznak, melyek ebben az állapotukban a kor sokféle arculatának hű lenyomatai, emellett olykor valóságos ipartörténeti remek. Az érintett tárgyak mindegyike nagyszabású családi hagyaték része. A restaurálással hosszú távú megőrzésük, fennmaradásuk biztosított.

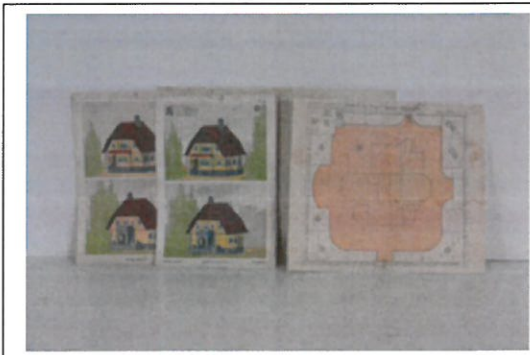
Az elmúlt időszak tapasztalatait látva elmondható, hogy a restaurált tárgyak meghatározó, kiemelekedő darabjaivá válnak egy gyűjteménynek. A szakmai kapcsolat során a különböző műhelyek munkájába nyerhet betekintést a muzeológus. Mindezzel sokoldalú egyeztetésre, egymás szakmai szempontjainak megismerésére és figyelembe vételére nyílik alkalom.

ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel/fax: 36-1 / 306-4574

Kecskeméti Katona József Múzeum
Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely
Kecskemét, 6000
Bethlen krt. 1.

Beszámoló
az alábbi játékok dobozainak restaurálásáról

83.281 jeletű Villa Nova! (C. Brandt) No. 298.1 játékdoboz restaurálását a fotódokumentáció készítésével kezdtük, majd portalanítás és alapos száraz tisztítás következett. A sérült részeken az eredeti borító papírt óvatosan felemeltük, a deformálódott részeket puhítottuk. A hiányzó oldal részeket megfelelő vastagságú deklivel pótoltuk. A külső oldalakat megfelelő színű papírral borítottuk, amire visszakerültek az eredeti borító töredékek. A papíryananyagot száraz tisztítás után mostuk, savtalanítottuk és utáneyveztük. Kézi javítással támasztottuk meg a szakadásokat és erősítettük meg a gyenge részeket, amihez japán papírokat és

glutofix ragasztót használtunk. A papíryananyag további tárolásához savmentes papírból palliumot készítettünk. Fotódokumentációt készítettünk a restaurálás utáni állapotról.

A dobozt Brenner Róza restaurálta.

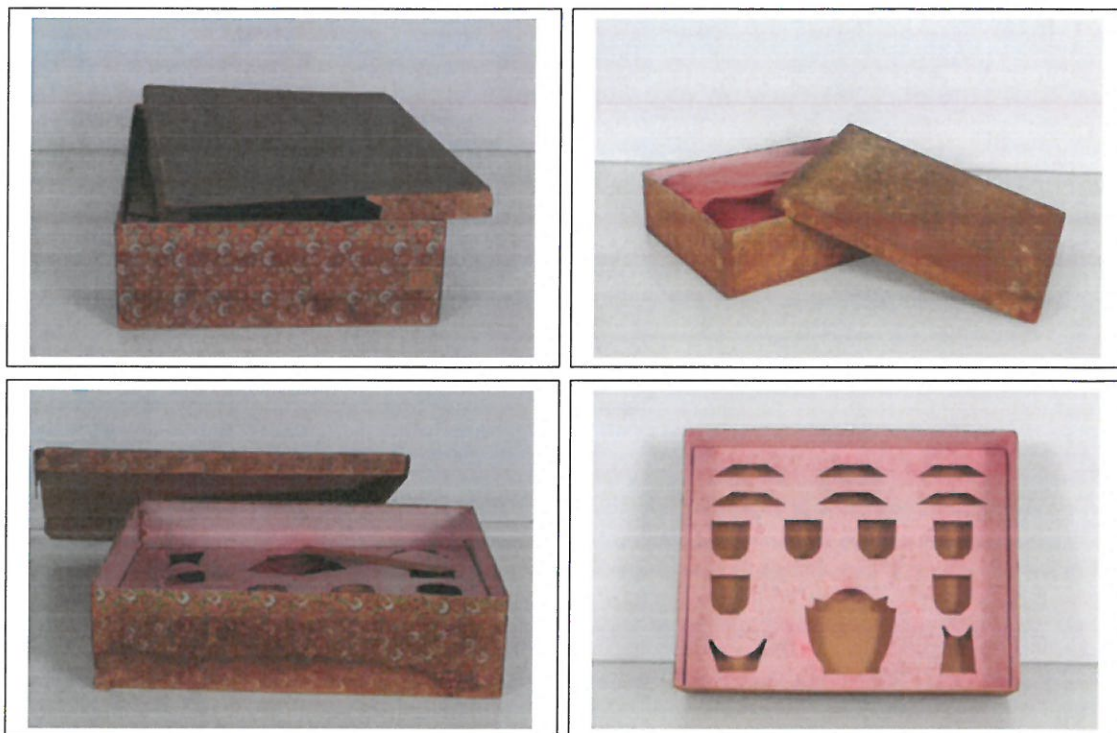
ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel/fax: 36-1 / 306-4574

83.403 jelzetű Árnyszínház mozgatható alakokkal játékdoboz restaurálását a fotódokumentáció készítésével kezdtük, majd portalanítás és alapos száraz tisztítás következett. A sérült részeken az eredeti borító papírt óvatosan felemeltük, a deformálódott részeket puhítottuk majd rögzítettük. A tető részt stabilizáltuk és az éleket megerősítettük. A külső oldalakat megfelelő színű papírral borítottuk, amire visszakerültek az eredeti borító töredékek. A kis árnyjátékhoz használandó alakoknál a gyenge és megtört részeket megerősítettük és savmentes papírból palliumot készítettünk nekik. Fotódokumentációt készítettünk a restaurálás utáni állapotról. A játékdobozt Brenner Róza restaurálta.

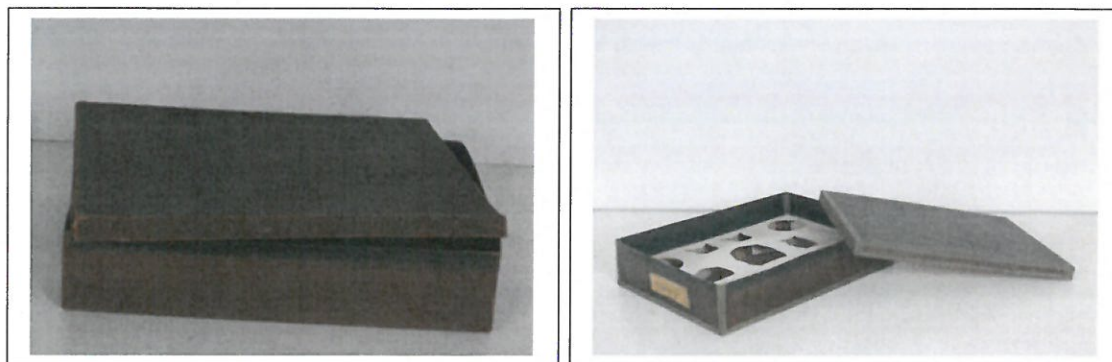
83.558 jelzetű Villa Cirkuszos porcelánkészlet tároló dobozának restaurálását a fotódokumentáció készítésével kezdtük, majd portalanítás és alapos száraz tisztítás következett. A borító papírt óvatosan felemeltük, a deformálódott oldal és alapelemeket puhítottuk. Az alsó rész oldalelemeit kiegyenesítettük, merevítettük és rögzítettük a belső éléknél. A külső oldalakat megfelelő színű papírral borítottuk, amire visszakerültek az eredeti borító töredékek. A porcelánokat tartó belső részt száraz tisztítás után puhítottuk és kiegyenesítettük. Kézi javítással támasztottuk meg a szakadásokat és erősítettük meg a gyenge részeket, amihez japán papírokat és glutofix ragasztót használtunk. Az alsó merevítő részeket rögzítettük. Fotódokumentációt készítettünk a restaurálás utáni állapotról. A tároló dobozt Brenner Róza restaurálta.

ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel/fax: 36-1 / 306-4574

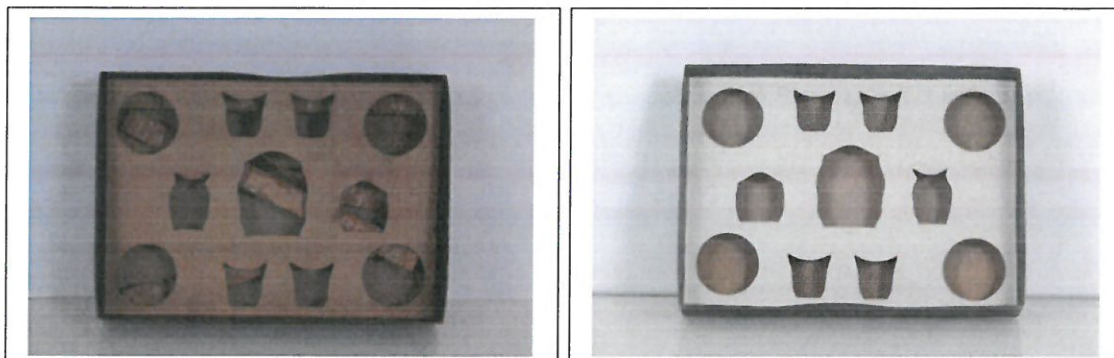

83.537 jelzetű **Ibolyás porcelánkészlet tároló dobozának** restaurálását a fotódokumentáció készítésével kezdtük, majd portalanítás és alapos száraz tisztítás következett. A borító papírt óvatosan felemeltük, a deformálódott oldal és alapelemeket puhítottuk. Az éleken megerősítettük és stabilizáltuk a dobozt. Az alsó rész rekeszeit kiegyenesítettük, merevítettük és éleket bevontuk a hiányoknál. A külső oldalakat megfelelő színű papírral borítottuk, amire visszakerültek az eredeti borító töredékek. A porcelánokat tartó belső részt száraz tisztítás után puhítottuk és kiegyenesítettük. Kézi javítással támasztottuk meg a szakadásokat és erősítettük meg a gyenge részeket, amihez japán papírokat és glutofix ragasztót használtunk. Az alsó merevítő részeket rögzítettük. Fotódokumentációt készítettünk a restaurálás utáni állapotról.

A tároló dobozt Brenner Róza restaurálta.

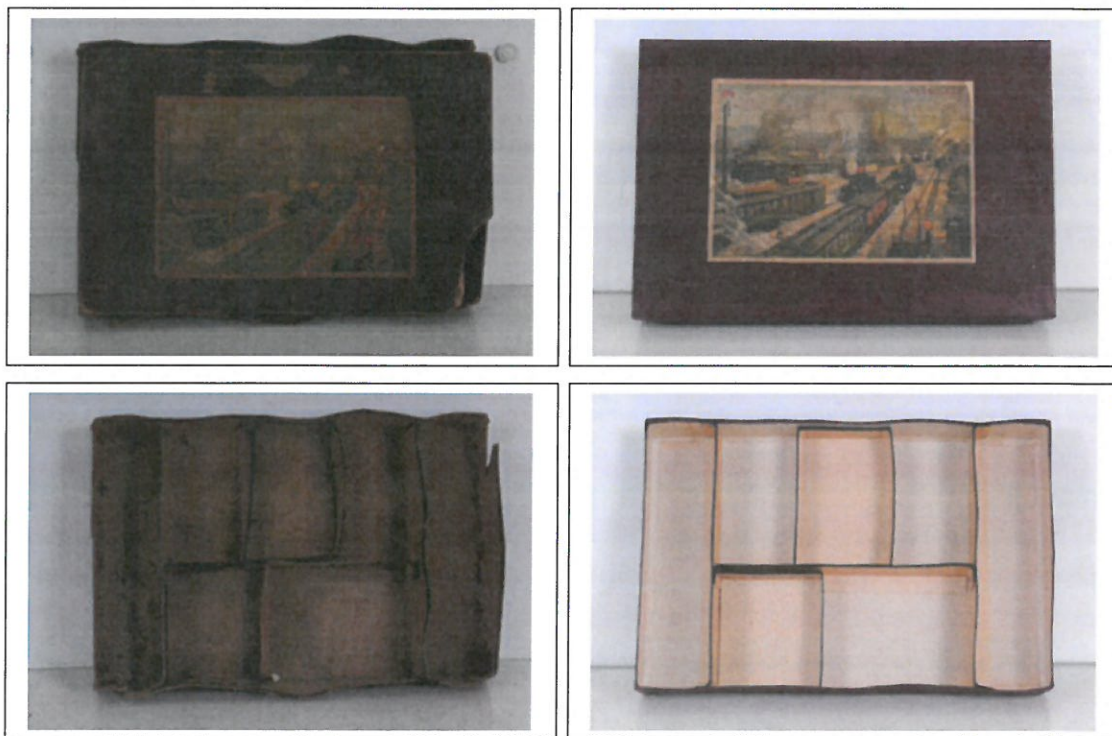

ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel/fax: 36-1 / 306-4574

2007.4.1.2. jelzetű **MARKLIN Vasúti játék** doboz restaurálását a fotódokumentáció készítésével kezdtük, majd portalanítás és alapos száraz tisztítás következett. A sérült részeken az eredeti borító papírt óvatosan felemeltük, a deformálódott oldal és alapelemeket puhítottuk majd az éléknél megerősítettük és stabilizáltuk. A hiányzó vagy nagyon szakadt és sérült oldal részeket megfelelő vastagságú deklivel pótoltuk. Az alsó rész rekeszeit kiegyenesítettük, merevítettük és a hiányoknál bevontuk az éléket. A külső oldalakat megfelelő színű papírral borítottuk, amire visszakerültek az eredeti borító töredékek. A tetőre a restaurált díszes címlap került vissza. Fotódokumentációt készítettünk a restaurálás utáni állapotról.

A játék dobozt Brenner Róza restaurálta.

ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel/fax: 36-1 / 306-4574

Budapest, 2020. december 8.

Gy. Molnár Kerstin

ArchivArt
Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4.
Cégjegyzékszám: 01-09-685003
Adószám: 11954501-2-42
K&H 10201006-50087963-00000000

Gy. Molnár Kerstin
ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
szakmai vezető
OSZK OKJ végzettség törzslapszáma: 47-05/2000.